

ផ្ទាំងបោះពុម្ព

กันยายน ๒๕๖๘

Amazing Thailand
Grand Tourism
and Sports Year
2025

oan

EXCLUSIVE
MOMENT
with Gulf

WHERE WE GO THIS MONTH

สารคดีประจำฉบับ

๓๐

อุ้มผาง-พวพระแม่สวด เลาะเมืองชายขอบเขียว Green Season

ขุนเขา ผู้คน และความฉ่ำชื่นของชายแดนตะวันตกฝั่งจังหวัดตาก คือปลายทางของคนรักกิจกรรมและธรรมชาติ **ขตาทิพย์ อำพันทอง** พาไปเยือนถนนสายขุนเขาในความชื้นฉ่ำของวันฝน จากแม่สวดเที่ยวชมศิลปกรรมและภาพชีวิตผสมผสานของคนไทยและเมียนมา ก่อนผ่านอำเภอพบพระเที่ยววน้ำตกคลาสสิกอย่างน้ำตกพาเจริญ เข้าไปชมสวนเกษตรอินทรีย์หลากหลายรูปแบบก่อนไปสิ้นสุดปลายทางของเมืองชายแดนอย่างอุ้มผางที่โด่งดังด้วยการนั่งแพยางเที่ยววน้ำตกทีลอเร ทีลอจ๋อ ไปสิ้นสุดที่ม่านน้ำมโหรีของน้ำตกทีลอซู

๗๐

กระบือวันจำปูน ผู้คนและสายน้ำแห่งพรหมแดน

ใช้แค่ภาพถ่ายและเรื่องเล่าที่ทำให้**ชาญชัย หาสุด** ดูปออุ่น แต่เป็นการเลือกมอง เลือกใช้พื้นที่ให้มีบรรยากาศ เยือนกระบือ เมืองริมแม่น้ำที่อีกฟากคือความสมบูรณ์ของป่าโกงกางและพิชพรรณของเมียนมา วันฝนครั้งนี้เขาพาเที่ยวสวนกาแฟบนเขา เข้าป่าจากดูการผลิตน้ำตาล และการแปรรูปพืชขายเลนชนิดนี้จนกลายเป็นอาชีพเก่าแก่ ก่อนขึ้นควนไปพบผู้คนชาวอิวเมียนที่หลบเร้นปลูกกาแฟไร้สารอันตรายของเข้าใจเมืองการค้าชายแดนเก่าแก่ริมแม่น้ำกระบือแห่งนี้เสียใหม่ ในเมื่อติดฝนแล้วติดเท่อีกอย่างจะเป็นไรไป

๘๒

สงขลา หมุนซ้ำแต่ฮิลใจ พิภดลลับของสายคราฟต์ ที่รักในแผ่นเสียง

สารคดีรางวัลยอดเยี่ยมจากโครงการ “อ.ส.ท. Academy ครั้งที่ ๕ สงขลา เล่าเรื่องเมืองสร้างสรรค์” **อิสราภาพ ชุมรักษา** พาเข้าร้านแผ่นเสียงและบาร์ลับในย่านเก่าเมืองสงขลา เลือกมองความเปลี่ยนแปลงของอาคารโบราณที่ส่งต่อผ่านคนรุ่นใหม่ที่ใช้แผ่นไวนิลเป็นตัวเล่าเรื่อง อ่านงานเขียนสั้น ๆ ดูภาพเท่ของผู้เข้าอบรมกับ อ.ส.ท. และจะเข้าใจว่าโลกของการทำสารคดีท่องเที่ยวถูกสื่อสารออกมาได้น่าสนใจเพียงใด

๕๕

นครพนม

ในความสุขสงบยังคงมีความฝัน

เมืองริมโขงอันสุขสงบส่งมอบทั้งความงดงามของบ้านเรือนศิลปะโคโลเนียล อาหารไทย ลาว เวียดนาม รวมไปถึงภาพเมืองการค้าชายแดนอย่างนครพนม-ท่าแขก ขณะเมื่อ **อริสรา พุทธราชย์** เดินทางไปถึง เธอกลับเลือกสบตาและพูดคุยกับนานาคนหนุ่มสาวของเมืองสวย เข้าไปดูคนกลับบ้านมาทำแกเลอรี่ คั่วกาแฟลิ้มฟิ้นโรงแรมเก่า ห้างร้านโบราณ หรือแม้แต่มุมเมืองต่าง ๆ ให้เข้ากับความเป็นไปของคนนครพนมในวันนี้ นี่เป็นการเที่ยวนครพนมแบบงง ๆ แต่ได้สาระฮิลใจกลับมาทุกที

๕๘

สระแก้ว

ชีวิตและต้นไม้

คือความหมายของผืนดิน

เมืองสระแก้วคือบ้านไร่ชายแดนที่ผู้คนต่างที่ต่างทางมารวมกันในที่ราบแห่งการเกษตรใกล้เขตชายแดนไทย-กัมพูชา **ฐาตุร โกมารกุล ณ นคร** พาเข้าไปสัมผัสรูปแบบชีวิตของเหล่าเกษตรกรที่พลิกฟื้นอาชีพดั้งเดิมให้อยู่ได้แบบยั่งยืน จากอำเภอเมือง ผ่านพันเขาฉกรรจ์ ต่อไปสู่วังน้ำเย็นและวังสมบูรณ์ เต็มไปด้วยสวนผลไม้ สวนโกโก้หรือฟาร์มโคนมระดับประเทศ ทั้งชิมผลไม้เวิร์กช็อปเรียนรู้การปลูกโกโก้ หรือเข้าฟาร์มรีดนมวัว กินสเต็ก ทั้งหมดล้วนบอกว่า แผ่นดินผืนหนึ่งส่งมอบทิศทางชีวิตให้คนที่นี่ได้อย่างไร

จากปก

ความชุ่มฉ่ำงดงามของ
น้ำตกทีลอซู ท่ามกลาง
ผืนป่าอันเขียวชอุ่มภายใน
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง
อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก
ธีรพัฒน์ บุพบาพิบูลย์ ภาพ

CONTENT

สารบัญ

คอลัมน์ประจำฉบับ

- ๐๙ บทบรรณาธิการ
- ๑๐ Before & After
- ๑๒ บทความพิเศษ
เลอค่าและร่วมสมัย ชุดไทยพระราชนิยม
- ๑๖ ชมศิลป์
- ๒๐ เสน่ห์ไทย
- ๒๔ สัมภาษณ์พิเศษ
กอล์ฟ-คณาวัฏ ไตรพิพัฒน์พงษ์
- ๔๖ TAT Review
- ๔๘ สุขกับรี
- ๙๐ ฮาวทูเที่ยว
- ๙๔ ชวนกันพัก
- ๙๖ ชวนกันกิน
- ๙๘ ชวนกันซื้อ
- ๙๙ Sketching Thailand
- ๑๐๐ ได้สมุทร
- ๑๐๒ โลกละมุน
- ๑๐๔ Thailand Tourism Awards
- ๑๐๖ เห็นแก่เที่ยว
- ๑๐๘ วาดเมืองไทย
- ๑๑๐ ดวงเดือนนี้
- ๑๑๒ รายงานพิเศษ
- ๑๑๖ ข้าว ทกก.
- ๑๑๘ แวดวงท่องเที่ยว
- ๑๒๐ ฉบับหน้า

oan

นิตยสารเพื่อการท่องเที่ยวและอนุรักษ์ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม
ที่มียอดจำหน่ายสูงสุดในเมืองไทย

ออกเดินทางไปตามเส้นทางแห่งผ้าของ
จังหวัดหนองบัวลำภู

เส้นทางวรรณลุ่มภู

ที่มุ่งสู่การเป็นเมืองแห่งแฟชั่น ณ วิทยาลัยผ้าทอ
หนองบัวลำภู แหล่งถ่ายทอดองค์ความรู้
กระบวนการผลิตผ้า ย้อมสี หมักผ้า การทอ
และจำลองลายที่เป็นเอกลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
พัฒนาสร้างสรรค์ผ้าทอและเครื่องแต่งกาย
และเป็นแหล่งจำหน่ายผ้าทอในระดับภูมิภาคและ
ประเทศ และการเติบโตของแบรนด์จังหวัด
ที่ต่อยอดผ้าทอสู่ความเป็นสากล

อำเภอสุวรรณคูหา

แหล่งเรียนรู้ ณ โรงคำ
สุวรรณเขษุมวิชาลัย
(ศาสตร์ ศิลป์ ถิ่น สุวรรณ)

นำเสนอการทำเครื่องประดับทองด้วยเทคนิคแบบ
โบราณ ทั้งแบบสลักคุณ คร่ำทอง และถมทอง
และมีงานศิลปะแขนงต่าง ๆ เช่น ภาพวาดลายเส้น
แบบไทยโบราณ การทอผ้าผสมเส้นใยทอง ศิลปะ
การปั้นลายไทย “ลายจำคำ” เป็นต้น

อำเภอนาวัง

ณ นาวัง

ณ นาวัง เป็นแบรนด์แฟชั่นไทยที่นำ
ผ้าพื้นเมืองมาตีความใหม่ให้กลายเป็น
งานออกแบบร่วมสมัยเหนือกาลเวลา
เราทำงานร่วมกับช่างฝีมือท้องถิ่นเพื่อ
อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ส่งเสริมชุมชน
และสนับสนุนงานหัตถกรรมที่ยั่งยืน

อำเภอนากลาง

วิทยาลัยผ้าทอหนองบัวลำภู
(ฝ้ายกะตุ้ยโป่งแค)

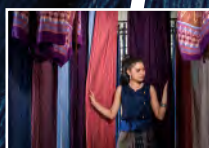
กลุ่มผลิตผ้าจากฝ้ายกะตุ้ย งานฝีมือจากฝ้ายสีน้ำตาล
ธรรมชาติ ๑๐๐% ตั้งแต่กระบวนการปลูก ดูแล
และเก็บฝ้าย การนำฝ้ายมาสร้างสรรค์สร้างเป็นเส้นใย
จนกระทั่งกระบวนการนำเส้นใยมาทอเป็นผืนผ้า

อำเภอเมือง หนองบัวลำภู

วิทยาลัยผ้าทอ
หนองบัวลำภู (ทอผ้าไทย)
กลุ่มทอผ้าบ้านนาคำไธ

โดดเด่นในเทคนิคการทอผ้าทอด้วยน้ำชาข้าว
ฟัวหลง ช่วยให้ผ้านุ่มนวลสัมผัส สีสันการทอ
ให้ด้านหนึ่งเป็นยกดอกและอีกด้านเป็นมัดหมี่

อำเภอศรีบุญเรือง

วิทยาลัย Loom Phu (ลุ่มภู)

คำว่า ลุ่ม แปลว่า ปั่นด้าย และคำว่า ภู แปลว่า
จังหวัดหนองบัวลำภู สร้างสรรค์เส้นด้ายคราม
จากธรรมชาติ ออกแบบสินค้าดีไซน์ทันสมัย

วิทยาลัยผ้าทอหนองบัวลำภู
(ศูนย์การเรียนรู้และ
ออกแบบขวัญตา)

เลือกใช้ผ้าฝ้ายทอมือที่มีความเป็นธรรมชาติ
เย็บประดับตกแต่งด้วยวิธีดั้งเดิม ออกแบบให้
ร่วมสมัย เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่ซ้ำกับใคร

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดหนองบัวลำภู ☎ ๐ ๔๒๓๑ ๖๗๒๘
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเลย ☎ ๐ ๔๒๘๑ ๒๘๐๒

นครแห่ง สามธรรม

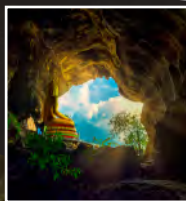
ธรรมะ ธรรมชาติ และวัฒนธรรม

“จังหวัดหนองบัวลำภู” โดยเฉพาะขึ้นชื่อ
ในส่วนของ “แหล่งธรรมะ” คือ สถานที่
รวมพระปฏิบัติธรรม และพระเกจิสาย
วัดป่า ซึ่งเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของจังหวัด
หนองบัวลำภู และร่วมพิสูจน์ความเชื่อ
ความศรัทธาใน “สายบุญ” กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์
ต่าง ๆ ที่กระจายตัวใน ๕ อำเภอ

อำเภอนาวัง

วัดถ้ำเกราวัล

พิชิตบันได ๖๐๐ ขั้น ขึ้นไปนมัสการ “พระพุทธ
ชัยศรีมหาเมธีไตรโลกนาถ” พระประธานที่
ประดิษฐานอยู่ภายในถ้ำ ขอพรเรื่องการเงิน การงาน
ความร่ำรวย ธุรกิจมั่งคั่ง หรืออยากปลดหนี้สิน
รับพลังกับลำแสงมหัศจรรย์ได้ทุกวันในวันฟ้าเปิด
ตั้งแต่เวลา ๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น.

วัดป่าภูผายาว

วัดป่าที่ตั้งอยู่เชิงเขาภูผายาว (ภูเขาวงศ์) และเป็น
สถานที่ปฏิบัติธรรม โดย หลวงตาบุญโฮม จวนโณ
พระเกจิชื่อดังของผู้คนที่หลงใหลมา ที่มีความเชื่อ
เรื่องโหราศาสตร์ ดูดวงชะตาทำนายชีวิต และ
กราบไหว้ขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ มากมาย
เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต

อำเภอศรีบุญเรือง

วัดป่าอนุตตรโธ

จุดเด่นของพระบรมธาตุเจดีย์ ทำด้วยหินภูเขาไฟ
(หินลาวา) จากประเทศอินโดนีเซีย รูปแบบศิลปะ
โบราณ สร้างขึ้นเพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ
ให้ได้สักการบูชา ชั้นล่างมีภาพหินแกะสลัก
พุทธประวัติ รอบนอกล้อมรอบด้วยกำแพงแก้ว

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหนองบัวลำภู ☎ ๔๒๓๑ ๖๓๒๙
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเลย ☎ ๔๒๘๑ ๒๘๑๒

อำเภอสุวรรณคูหา

ถ้ำศรีธน

ถ้ำเดียวในโลกที่มีพระพุทธรูปวางเรียงรายอยู่ถึง
๕,๐๐๐ องค์ ซึ่งเป็นตัวเลขที่ตรงกับอายุของ
พระพุทธศาสนา ๕,๐๐๐ ปี สรงน้ำและตั้งจิต
อธิษฐานให้สำเร็จสมหวัง นอกจากนี้ภายในถ้ำ
ยังมีหินงอกหินย้อย เล่นแสงระยิบระยับ และ
ถ้ำพญานาค เป็นโพรงขนาดเล็กที่คนลอดผ่านได้
สัมผัสกับปากปล่องรูปหัวใจ ที่ใครไปต้องหาให้เจอ

อำเภอนากลาง

วัดศรีบุญธรรม

กราบไหว้พระพุทธรูปยืนมารวิชัยไตรโลกนาถ
หรือหลวงพ่อบุญธรรมเจ้าใหญ่ พระพุทธรูป
ปางมารวิชัย ศิลปะสุโขทัย และเป็นแหล่งรวม
ของเหล่าเทวดา พระ ยักษ์ และพญานาค
ให้สักการะขอพร ขอโชคลาภกันไม่ขาดสาย

วัดภูถ้ำทอง

วัดอยู่บนภูเขาที่มีลักษณะคล้ายถ้วยคว่ำ จึงให้
ชื่อว่า ภูถ้ำทอง ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ
สูง ๑๙ เมตร รูปแบบการสร้างอิงจากพระธาตุพนม
ผสมผสานกับศิลปะล้านนา เป็นพระธาตุองค์ที่ ๓
ของจังหวัดหนองบัวลำภู ล้อมรอบด้วยพระพุทธรูป
ปางมารวิชัย จำนวน ๕๒ องค์ และด้านหน้ามี
พญานาคคอยาวคล้ายโดโนเสาร์ขนาดใหญ่

อำเภอเมือง หนองบัวลำภู

ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

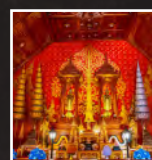
ขอพรให้สิ่งต่าง ๆ สำเร็จอยู่เสมอ
โดยเฉพาะเรื่องความเจริญก้าวหน้า
ในหน้าที่การงาน เมื่อสำเร็จก็จะนำ
รูปปั้นไก่พันธุ์เหลืองหางขาว
มาถวายแด่พระองค์

วัดถ้ำกลองเพล

วัดป่าอันเก่าแก่ สงบ ร่มรื่น กราบนมัสการ
และขอพรรูปปั้น อัฐิ หลวงปู่ขาว อนาลโย
พระนักปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน สายของ
พระอาจารย์หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต เพื่อเป็น
สิริมงคลแก่ชีวิต

วัดมหาชัย

พระบางคู่ พระพุทธรูปคู่บ้านคู่อำเภอเมือง
ล้านช้าง ปางห้ามสมุทร มี ๒ องค์คู่กัน คู่หัวเมีย
นำมาถวายเป็นพุทธบูชา ขอเรื่องการครองรัก
ด้วยกันตลอดไป และพระธาตุหลวงกาบแก้ว
บัวบาน สีชมพูทั้งองค์ ขอพรในการอยู่ในบวรแห่ง
พระพุทธศาสนาสืบไป

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เจ้าของ

- ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา
- ผู้อำนวยการฝ่าย
บริการการตลาด
บรรณาธิการบริหาร

คณะที่ปรึกษา

- **ฐาปนีย์ เกียรติไพบูลย์**
ผู้ว่าการการท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทย
- **อภิชัย จัตตเจลิมกิจ**
รองผู้ว่าการด้านตลาด
ในประเทศ
- **นิธิ สีแพ**
รองผู้ว่าการด้านสื่อสาร
การตลาด
- **ธีระศิลป์ เทพนทร์**
รองผู้ว่าการด้านนโยบาย
และแผน
- **บัญญัติ ภาพสุวรรณ**
รองผู้ว่าการด้านบริหาร
- **ภัทรอนงค์ ณ เชียงใหม่**
รองผู้ว่าการด้านตลาดเอเชีย
และแปซิฟิกใต้
- **จิระวดี คุณทรัพย์**
รองผู้ว่าการด้านตลาดยุโรป
อเมริกา ตะวันออกกลาง
และแอฟริกา
- **กิตติพงษ์ ประพัฒน์ทอง**
รองผู้ว่าการด้านดิจิทัล
วิจัย และพัฒนา

- **ฐานิจ ธุวานนท์**
ผู้อำนวยการฝ่ายการเงิน
- **เด่นเดือน เหลืองแข็ง**
ผู้อำนวยการฝ่ายโฆษณา
และประชาสัมพันธ์
- **พริมา หงษ์วิไล**
ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี
และงบประมาณ
- **ปาริชาติ บุญคล้าย**
ผู้อำนวยการฝ่ายบริการ
การตลาด
- **อาภารัตน์ กิตติจิรพงศ์**
รองผู้อำนวยการฝ่ายบริการ
การตลาด

คณะผู้จัดทำ

- **ประกายพุกฤษ์ ดำรงวัฒน**
ผู้อำนวยการกองวารสาร
บรรณาธิการ
- **ภาคภูมิ น้อยวัฒน์**
หัวหน้างานนิตยสาร
บรรณาธิการฝ่ายภาพ
- **นารถา สำราญทรัพย์**
หัวหน้างานหนังสือพิเศษ
และสื่อดิจิทัล
- **ฐากูร โกมารกุล ณ นคร**
บรรณาธิการผู้ช่วย

กองบรรณาธิการ

- พระคุณ บุญยเนตร
- มานิตา ทักคนประเสริฐ
- ชตาทิพย์ อำพันทอง
- อริสรา พุทธวงษ์
- เสาวนีย์ สมบูรณ์

- ปภาวรินทร์ รอดภัย
- ศุภณัฐ เจริญราศรี

ฝ่ายภาพ

- สุรวล สุภาวัฒนกุล

ฝ่ายศิลปกรรม

- บริษัท นะโม คิดดี จำกัด

ฝ่ายการตลาด จัดจำหน่าย

และสมาชิก

- โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ ต่อ
๒๐๑๐-๒๐๑๕
- **ธีรพัฒน์ บุพาพิบูลย์**
หัวหน้างานการตลาดวารสาร
- สิโรจน์ นาคพันธวงษ์
- ธนภัทร จันทโรธรรณ
- ปัญญา โพธิ์ไพจิตร
- ธีรพงศ์ ปะริตพงษ์

ฝ่ายผลิต

แยกสี

- **บริษัท สุนทรฟิล์ม จำกัด**
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๑๖ ๒๗๐๐-๘
- จัดพิมพ์**
- **บริษัท ตะวันออกการพิมพ์
และบรรจุภัณฑ์ จำกัด**
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๕๑ ๐๕๓๓ ต่อ
๕๕๓ และ ๕๕๔
- จำนวนพิมพ์ ๗,๐๐๐ เล่ม

สำนักงานอนสาร อ.ส.ท.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ชั้น ๑๑ เลขที่ ๑๖๐๐ ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงมักกะสัน
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ ต่อ ๑๑๔๖-๙
อีเมล : magdiv@tat.or.th เว็บไซต์ : osotho.co

อนสาร อ.ส.ท. นิตยสารรายเดือนของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
เพื่อเสนอข่าวสารและสารคดี อันเป็นสาระประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย
กำหนดออกทุกเดือน ภาพ สารคดี และข้อมูลที่ลงพิมพ์ในอนสาร อ.ส.ท. สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย
หน่วยงาน หรือบุคคลใดต้องการคัดลอก และนำไปเผยแพร่ จะต้องทำจดหมายขออนุญาตถึง
บรรณาธิการ และต้องระบุ “ได้รับความเอื้อเฟื้อจากอนสาร อ.ส.ท.” ลงไปในเอกสารฉบับนั้น ๆ
ด้วยทุกครั้ง เมื่อได้รับอนุญาต

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สำนักงานในประเทศไทย

สำนักงานต่างประเทศ

THE EDITOR

จากบรรณาธิการ

การเดินทางถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยคลายกำแพงหรือเส้นขอบเขตแห่งความแตกต่างระหว่างผู้คนและวัฒนธรรม เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้นักเดินทางได้พบเจอกับวิถีชีวิตที่หลากหลายด้วยตนเอง เป็นการลัดอคติและความคิดแบบเหมารวม ทำให้เปิดใจยอมรับซึ่งความแตกต่างผ่านการพบปะและปฏิสัมพันธ์กับผู้คนใหม่ ๆ การพูดคุย การได้ลองชิมอาหารท้องถิ่น รับฟังเรื่องราว ความเชื่อ และได้เห็นมุมมองที่แตกต่างจนเกิดการตั้งคำถาม คิดต่อยอด และการเปลี่ยนทัศนคติต่อโลกของนักเดินทางคนนั้น ๆ

การแบ่งขอบเขตพรมแดนของประเทศไทยแบบในปัจจุบันมีขึ้นเมื่อสมัยรัชกาลที่ ๕ ในยุคสมัยของการล่าอาณานิคม แต่ในความเป็นจริงผู้คนในบริเวณพรมแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านต่างค้าขายและไปมาหาสู่ และเป็นคู่ค้ามิตรสหาย หรือเครือญาติกันตลอดมา เกิดเป็นวัฒนธรรมที่มีเสน่ห์และทรงคุณค่าเป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นความสวยงามของการอยู่ร่วมกัน

อนุสาร อ.ส.ท. ฉบับนี้จึงขอนำเสนออีกหนึ่งมุมมองหนึ่งของประสบการณ์การเดินทางอันทรงคุณค่าไปยังเมืองชายแดนในภูมิภาคต่าง ๆ พบกับความงดงามในฤดูฝนกับความเขียวขจีของพืชพรรณและเสน่ห์ของพหุวัฒนธรรมที่แม่สอด-พบพระ-อุ้มผาง ทอดน่องไปกับวิถีเนิบช้า ณ เมืองริมโขง นครพนม พุดคุยกับเหล่าลูกหลานที่กลับมาพัฒนาบ้านเกิด เข้าสวนผลไม้ชมวิถีเกษตรและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ในสระแก้ว สัมผัสการรับประทานอาหารทะเลบนกระดง และเที่ยวมุมใหม่ในจังหวัดระนอง และสุดท้าย ผลงานของผู้ชนะเลิศจากกิจกรรม อ.ส.ท. Academy ครั้งที่ ๕ สงขลา เล่าเรื่องเมืองสร้างสรรค์

นอกจากนี้ พบกับบทสัมภาษณ์สุด Exclusive กับ กลัฟ คณาวุฒิ เพื่อนร่วมทางคนเดิมที่กลับมาร่วมงานกับ อ.ส.ท. อีกครั้งในโอกาสครบรอบ ๖๕ ปี อ.ส.ท. สุดท้ายนี้ ขอให้ท่านผู้อ่านมีความสุขกับทุกเนื้อหาในเล่มที่ทีมงาน อ.ส.ท. ตั้งใจสร้างสรรค์ขึ้นมา และร่วมออกเดินทางไปค้นหาประสบการณ์ใหม่ ทลายทุกขอบเขตและเส้นแบ่ง เปิดตา เปิดใจ และเก็บกลับมาเพียงความทรงจำอันล้ำค่า มีรู้ลึมนะคะ

ประกายพลกษ์ ดำรงวัฒน์
บรรณาธิการ

สนใจสมัครสมาชิก

อาน
อนุสาร

นิตยสารท่องเที่ยวรายเดือนที่มี
ยอดจำหน่ายสูงสุดของเมืองไทย

เพียง Add Line Official Account: @osotho

Before & After

ภาคภูมิ น้อยวัฒน์ เรื่อง
อนุสาร อ.ส.ท. ภาพ

พรมแดนแห่งกาลเวลา

บนนาข้าว

๑. หญิงชาวปกากะญอ หรือกะเหรี่ยงสะกอ ในอำเภอออยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ เบื่อหักทวงรชก่อนกำลังตัดข้าว (นวดข้าว) ด้วยการฟาดลงบน “คุ” ภาชนะจักสานขนาดใหญ่ที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น
๒. ผืนนากว้างใหญ่ไม่ใช่อุปสรรคสำหรับยานยนต์เกษตรกรรมสมัยใหม่ จะโล่ หว่าน เก็บเกี่ยว ได้หมด
๓. เกียวข้าว นวดข้าว และขนข้าวใส่รถบรรทุก ได้ในคราวเดียว
๔. รถเกี่ยวข้าวเทียบข้างถ่ายเทเมล็ดข้าวสีทองลงในกระบะรถบรรทุก

ประเทศไทยของเรานั้นเป็นประเทศเกษตรกรรมตั้งแต่โบราณกาลเนิ่นนานมา โดยเฉพาะชาวนั้นถือเป็นสินค้าหลักที่ต้องผลิตกันอย่างเป็นล่ำเป็นสัน ทั้งสำหรับบริโภคภายในประเทศ ทั้งสำหรับส่งขายเป็นสินค้าออกไปยังต่างประเทศ การทำนาจึงเป็นวิถีชีวิตอันสุดแสนซาซนสายตาของคนไทย พบเห็นได้ทั่วไปในทุกหนแห่งทุกภูมิภาค ตั้งแต่เหนือจดใต้

จนกระทั่งเมื่อ ๖๕ ปีก่อน เมื่อประเทศไทยเริ่มต้นเข้าสู่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ภาพวิถีชีวิตของชาวนาที่ดูธรรมดา ๆ ในสายตาคนไทยจึงค่อยๆ กลายมาเป็นจุดดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอย่างสำคัญ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวฝรั่งซึ่งโดยมากมาจากประเทศอุตสาหกรรมในเมืองหนาว ไม่ค่อยมีโอกาสได้เห็นการทำนามาก่อน เมื่อได้พบเห็นต่างตื่นตาตื่นใจในทุกขั้นตอน ยิ่งถ้าได้เห็นตอนชาวนาใช้ควายช่วยไถนา ยิ่งต่างพากันประทับใจเป็นพิเศษ

ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวไทยเองอาจจะไม่ตื่นตาตื่นใจกับการทำนาแบบที่ราบลุ่มเท่าไร เพราะคุ้นเคยจนชินตาอย่างว่า แต่ก็ใช่ว่าจะเฉยชากับการทำนาไปเสียหมด เพราะเมื่อมีโอกาสได้ไปเห็นการทำนาทางภาคเหนือซึ่งหลายต่อหลายแห่งไม่ได้ทำนาที่ราบ แต่ทำนาลาดเขาในลักษณะของนาขั้นบันได ก็เกิดความตื่นตาตื่นใจไม่แพ้ฝรั่งเหมือนกัน

ไหนจะมีเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำนาซึ่งแตกต่างออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฟาดข้าว (หรือนวดข้าว) อันเป็นขั้นตอนสำคัญเพื่อแยกเมล็ดข้าวออกจากรวง เนื่องจากหลายพื้นที่ทางเหนือการทำนามักอยู่ตามไหล่เขา ลาดเอียง และคับแคบเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีลานเป็นพื้นที่ราบกว้างขวางเพียงพอไม่สะดวกในการฟาดข้าวเพราะเมล็ดจะกระเด็นตกหล่นไปตามความลาดชันของภูเขา ชาวนาที่อยู่在这种情形นี้จึงมีการคิดค้นอุปกรณ์ช่วยในการฟาดข้าว คือ “คุ” ขึ้นมา (คนละชนิดกับ “ครู” ของภาคกลางซึ่งจักสานด้วยไม้ไผ่เช่นกัน แต่ขนาดเล็กกว่าและมีหูหิ้ว พื้นผิวภายในยาวด้วยขน ใช้สำหรับตักหรือหอบน้ำ)

“คุ” ของภาคเหนือคือภาชนะจักสาน ลักษณะคล้ายกระจาดกันโค้งขนาดใหญ่มากเป็นพิเศษ คือมีเส้นผ่าศูนย์กลางปากตั้งแต่ประมาณเมตรกว่า ๆ ถึง ๓ เมตร สูงประมาณ ๑ เมตร สานขึ้นจากตอกไม้ไผ่ด้วยลวดลายเฉพาะเรียกว่า “สวาดหลาง” ซึ่งละเอียดแน่นหนาทนทานไม่มีช่องให้เมล็ดข้าวหลุดลอดออกไปได้

การใช้งานหรือการ “ตีคุ” เป็นการฟาดรวงข้าวลงในคุหรือแอ้ว เมล็ดข้าวก็จะหล่นอยู่ภายในคุ ซึ่งนอกจากทำให้เมล็ดข้าวสะอาด ไม่มีกรวดหินดินทรายมาปะปนเหมือนกับการนวดข้าวบนลาน ข้อดีอีกประการก็คือฟาดข้าวเสร็จแล้วไม่ต้องเสียเวลามาเก็บโกยอีกครั้ง ถือเป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่สร้างสรรค์เครื่องมือเครื่องใช้ที่สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศได้เป็นอย่างดี ใช้พื้นที่ในการวางไม่มาก เหมาะสำหรับวางบนไหล่เขา ทั้งยังเคลื่อนย้ายได้อย่างสะดวกนำไปใช้บนที่ราบก็ได้ด้วย

๖ ทศวรรษผ่านไปไผ่เหมือนโกหก ไม่น่าเชื่อว่าภาพของการ “ตีคุ” ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เคยสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวผู้มาเยือน กลายเป็นภาพประวัติศาสตร์ไปเสียแล้วในวันนี้ (หรืออาจจะมียังหลงเหลืออยู่บ้างในท้องถิ่นชนบทห่างไกลก็เป็นได้ ใครพบใครเห็นที่ไหน ช่วยถ่ายภาพมาให้ผมดูสิ)

ที่แน่ ๆ การทำนาในปัจจุบันสะดวกสบายขึ้นกว่าแต่ก่อนมากมายครับ ด้วยการนำเครื่องยนต์เครื่องจักรทางการเกษตรเข้ามาทดแทนกำลังคน พื้นที่นานับสิบนับร้อยไร่ใช้รถเกี่ยวข้าวแค่เพียงคันเดียว ทั้งเกี่ยวข้าว นวดข้าว แฉกท้ายด้วยการขนเอามาเทใส่รถบรรทุกได้เองเสร็จสรรพ

เปรียบเทียบภาพของสองยุคสมัย ดูเหมือนเราจ่อมองเส้นพรมแดนของกาลเวลา คั่นอยู่ระหว่างอดีตซึ่งกำลังจะหายไปกับอนาคตที่กำลังก้าวเข้ามา

บทความพิเศษ

กองบรรณาธิการออนไลน์ อ.ส.ท. เรียบเรียง

Photo © Queen Sirikit Museum of Textiles 2012

เลอค่าและร่วมสมัย ชุดไทยพระราชนิยม

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง มีพระราชดำริที่จะทรงฉลองพระองค์ที่แสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย ในการโดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ไปทรงเจริญสัมพันธไมตรีกับชาติต่าง ๆ ในทวีปยุโรปและสหรัฐอเมริกา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ จึงได้มีพระราชเสาวนีย์ให้ผู้เชี่ยวชาญออกแบบ และมีพระราชวินิจฉัยเห็นชอบ จนได้ชุดไทยทั้งหมด ๘ แบบ ซึ่งรู้จักกันในเวลาต่อมาว่า “ชุดไทยพระราชนิยม” และกลายเป็นต้นแบบชุดประจำชาติของสตรีไทยในปัจจุบัน

เมื่อมีหมายกำหนดการที่จะต้องโดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ไปทรงเจริญสัมพันธไมตรีกับสหรัฐอเมริกาและประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรป ในเดือนมิถุนายน-พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๓ สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวงจึงมีพระราชเสาวนีย์ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ทำการศึกษาค้นคว้าการแต่งกายแบบไทยในสมัยก่อน เพื่อใช้เป็น

ข้อมูลในการออกแบบฉลองพระองค์ชุดไทยให้สวยงามและคงเอกลักษณ์แบบเดิมไว้

การออกแบบฉลองพระองค์ชุดไทยในช่วงแรก ๆ สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง มีพระราชวินิจฉัยและทรงแนะนำให้ปรับปรุงพัฒนารูปแบบให้สวยงามเหมาะสมแก่โอกาสและสถานที่ เดิมมีพระราชดำริไว้ ๕ แบบ ต่อมาทรงเพิ่มเติมอีก ๓ แบบ รวมเป็น ๘ แบบ แต่ละแบบงดงามและผสมผสานธรรมเนียมการแต่งกายของสตรีไทยในราชสำนักสมัยโบราณให้เข้ากับยุคสมัยปัจจุบันได้อย่างเหมาะสมแก่โอกาสต่าง ๆ ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความงดงามของผ้าไทย

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ หม่อมหลวงมนีรัตน์ บุนนาค นางสนองพระโอษฐ์ในขณะนั้น เป็นผู้ตั้งชื่อชุดไทยทั้งหมด โดย หม่อมหลวงมนีรัตน์ได้นำชื่อพระที่นั่ง พระตำหนัก สถานที่สำคัญต่าง ๆ ในพระบรมมหาราชวังและในพระราชวังดุสิต มาใช้ขนานนามชุดไทยทั้ง ๘ แบบ หลังจากนั้น สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้พระราชทานพระราชนุญาตให้สตรีไทยทั่วไป สามารถนำไปเป็น